

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

31 ARALIK 2008

Sayı : B.09.0.YİG.0.15.00.07 4066
Konu : Yürütmenin durdurulması.

.....VALİLİĞİNE

İlgi : Danıştay 6. Daire' nin 2008/3362 Esas nolu Kararı.

İlgide kayıtlı Kararda, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından, 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan "inşaat veya jeofizik mühendisi" ibaresinin, 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan "zemin etüdü raporuyla birlikte" ibaresinin, Yönetmeliğin ekindeki Ek-4 Form-2'de yer alan "jeoteknik etüt sorumlusu: jeoloji mühendisi, jeofizik mühendisi, inşaat mühendisi" şeklindeki düzenlemenin yürütülmesinin durdurulması ve iptali talebiyle, Bakanlığımız aleyhine açılan davada, "13 üncü maddenin (4) numaralı fıkrasının yürütülmesinin durdurulmasına", "15 inci maddenin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi ile Yönetmeliğin eki Form-2'deki jeoloji mühendisi, jeofizik mühendisi ve inşaat mühendisi şeklindeki düzenlemeye yönelik yürütmenin durdurulması talebinin reddine" karar verilmiş olduğu bildirilmiştir.

Söz konusu Karar örneği ekte gönderilmekte olup, bilgi alınması, uygulamanın bu Karar doğrultusunda yapılması ve konunun iliniz dahilindeki tüm Kaymakamlıklara, Bayındırlık ve İskan Müdürlüğüne, İl Özel İdaresine, Belediyelere, Organize Sanayi Bölge Müdürlüğüne ve varsa Serbest Bölge Müdürlüğüne duyurulması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Nazım AVCI
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

EK:
Danıştay 6. Daire' nin
2008/3362 Esas nolu Karar örn. (3 sayfa).

DAĞITIM:
Gereği:
Pilot 19 İl Valiliğine

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : TMMOB Jeoloji
Mühendisleri Odası

Vekili : Av.Hatice Genç
Yeşilirmak Cad. No:15/4 - Kızılay/ANKARA

Davalı : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı - ANKARA

İstemin Özeti : 5.2.2008 günlü, 26778 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 13. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "inşaat veya jeofizik mühendisi" ibaresinin, 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde yer alan "zemin etüt raporuyla birlikte" ibaresinin, yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-4 Form-2'de yer alan "Jeoteknik Etüt Sorumlusu: Jeoloji Mühendisi, Jeofizik Mühendisi, İnşaat Mühendisi" şeklindeki düzenlemenin iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Zemin etüd raporu ile birlikte yapı statiği, betonarme-çelik ahşap yığma yapı hesabı ve projelerinin ve yapının denetimi konusunda inşaat mühendisine görev verilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı, inşaat mühendisinin zemin yapı etkileşimini değerlendirerek statik proje değerlerinin zemin ile uyuşup uyuşmadığını, temel tasarımın zemin değerlerine uygun seçilip seçilmediğini denetleyeceği, nitekim önceki yönetmelikteki benzeri düzenlemeye karşı açılan davanın Danıştay tarafından reddedildiği ileri sürülerek, davanın ve yürütmeyi durdurma isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Elif Emel Çelik'in Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı M.İclal Kutucu'nun Düşüncesi : Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, isteminin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü :

Dava, 5.2.2008 günlü, 26778 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 13. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "inşaat veya jeofizik mühendisi" ibaresinin, 15. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde yer alan "zemin etüdü raporuyla birlikte" ibaresinin, yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-4 Form-2'de yer alan "Jeoteknik Etüt Sorumlusu: Jeoloji Mühendisi, Jeofizik Mühendisi, İnşaat Mühendisi" şeklindeki düzenlemenin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin laboratuvarın çalışma usul ve esasları başlıklı 13.maddesinin 4.fıkrasında, "Laboratuvarlarda yapı malzemesi kalite kontrolü konusunda laboratuvar denetçi belgesine sahip en az bir inşaat veya kimya mühendisi, zemin deneyleri konusunda laboratuvar denetçi belgesine sahip en az bir inşaat veya jeoloji veya

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2008/3362

jeofizik mühendisi ile yardımcı teknik elemanlar istihdam edilir."hükmü yer almıştır.

Dosyada bulunan Danıştay Onüçüncü Dairesinin 19.12.2006 günlü, E:2005/6317, K:2006/4853 sayılı kararında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanlığı'nın dosyadaki mevcut görüşünde, zemin etüdünün, yapı veya parsel bazına inildiğinde, yapı özellikleri de dikkate alınarak gerçekleştirilen zemin araştırmaları; buna ilişkin raporların da, sondaj, arazi ve zemin/kaya mekaniği laboratuvar deneylerini kapsayan, zemin-yapı etkileşiminin analizinde kullanılacak temel zemini profili ve profil içerisinde yer alan birimlerin fiziksel ve mekanik özelliklerinin sunulduğu araştırma raporları olduğu, temel sistemi tasarımında esas alınacak bir veri tabanı oluşturmanın bu raporların amacı olduğu, bu çalışmaların jeoloji mühendisi veya ilgili alanda uzmanlaşmış inşaat mühendisi tarafından bağımsız olarak veya müştereken yapılması gerektiği belirtilmiş, yine Dairemizin 25.12.2001 günlü, E:2000/4743, K:2001/6466 sayılı kararında da, "Sondajlar ve arazi çalışmaları, zemin/kaya mekaniği, laboratuvar deneylerini kapsayan zemin-yapı etkileşiminin analizinde kullanılacak temel zemin, zemin profili ve zemini oluşturan birimlerin fiziksel ve mekanik özelliklerini konu alan çalışmaların jeoloji mühendislerince, zemin mekaniği, zemin dinamiği, zemin emniyet gerilmesi hesaplarının ise inşaat ve jeoloji mühendislerince ortaklaşa yapılması gerekmektedir." gerekçesine yer verilmiştir.

Anılan kararlar ve karardaki Mühendislik Fakültesi Dekanlığı görüşü doğrultusunda uyumsuzluğa konu yönetmelik hükmü değerlendirildiğinde, laboratuvarlarda zemin deneyleri konusunda laboratuvar denetçisi belgesine sahip en az bir jeoloji mühendisi çalıştırılması zorunlu olduğundan anılan zorunluluğu öngörmeyen yönetmelik maddesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Yönetmeliğin 15.maddesinin 1.fıkrasının (b) bendi ile Ek-4 Form bölümünde yer alan Jeoloji Mühendisi, jeofizik mühendisi, inşaat mühendisi şeklindeki düzenlemeye gelince;

Yönetmeliğin 15.maddesinin 1.fıkrasının (b) bendinde, "Proje ve uygulama denetçisi inşaat mühendisi, zemin etüdü raporuyla birlikte yapı statiği, betonarme-çelik-ahşap-yığma yapı hesabı, projelerin ve yapının denetimi ile görevlidir. Denetim yetkisi sınırı 360.000 m² toplam inşaat alanıdır." hükmü yer almıştır.

Dava, zemin etüdü raporlarının denetiminin inşaat mühendislerine verildiği, inşaat mühendislerinin zemin ve temel etütleri konusunda yetkin olmadığı iddiasıyla açılmıştır.

Dairemizin 25.12.2002 günlü, E.2001/6016, K:2002/6433 sayılı kararında, "Zemin ve temel etütleri; temel tasarımı ile zemin temel-yapı etkileşiminin irdelenmesinde kullanılacak zemin özellikleri ve zemin parametrelerinin tayini için yapı alanı ve çevresinde zemin ve yeraltı suyu ile ilgili verilerin toplanması amacıyla arazide ve laboratuvarda yapılacak gözlem, inceleme ve deneyler ile gerekirse sondaja dayalı çok disiplinli etüdlendir. Bunlara ilişkin raporların jeoloji mühendislerince hazırlanması doğaldır. Ancak dava konusu yönetmelik yapı denetiminde, yapı ruhsatı almak için yapılan başvuruya eklenmesi zorunlu olan jeoteknik raporu, hazırlayıcı bir işlem olarak kabul ederek, temel sisteminin bu rapora uygunluğunun

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2008/3362

denetimini öngörmüştür. Jeoteknik raporuyla birlikte yapı statiği, yapı hesabı ve projenin denetimi gibi mühendislik hizmeti ağırlıkta olan işlerde inşaat mühendislerine görev verilmesinde jeoloji mühendislerinin denetçi mühendis olarak kabul edilmemesinde hukuka ve hizmet gereklerine aykırılık bulunmamıştır. Kaldı ki, Yönetmelik jeoloji mühendislerini laboratuvar aşamasındaki zemin deneylerinde yetkilendirmiştir." gerekçesiyle 12.8.2001 günlü, 24491 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan (Mülga) Yapı Denetimi Uygulama Usul ve Esasları Yönetmeliğinde öngörülen benzer bir düzenlemenin iptali istemiyle açılan dava reddedilmiş, anılan karar Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 21.12.2006 günlü, E:2003/724, K:2006/2407 sayılı kararı ile onanmış ve bu karar kesinleşmiştir.

Bu durumda, uyuşmazlığa konu Yönetmelikte, proje ve uygulama denetçisi inşaat mühendislerinin zemin etüdü raporuyla birlikte yapı statiği, betonarme-çelik-ahşap yığma yapı hesabı, projelerin ve yapının denetimi ile görevli olduğu konusunda getirilen düzenlemede kesinleşen yargı kararı uyarınca hukuka aykırılık bulunmaktadır.

Öte yandan, jeoloji mühendisi, jeofizik mühendisi ve inşaat mühendisinin görevleri belli olduğundan Yönetmeliğin Ek-4, Form-2'de jeoteknik Etüt Sorumlusu'nun jeoloji mühendisi, jeofizik mühendisi, inşaat mühendisi olarak gösterilmesinin ve görevlerinin ayrı ayrı gösterilmemesinin yetki karmaşasına yol açacağından söz edilemez. Her mühendislik disiplininin sorumluluğunun ayrı ayrı belirtilmesine gerek bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 13.maddesinin 4.fıkrasının yürütülmesinin durdurulmasına, Yönetmeliğin 15.maddesinin 1.fıkrasının (b) bendi ile anılan Yönetmeliğin ekinde yer alan Form-2'deki jeoloji mühendisi, jeofizik mühendisi, inşaat mühendisi şeklindeki jeoteknik etüt sorumlusu belirlenmesine ilişkin kısma yönelik olarak yürütmenin durdurulması isteminin reddine 9.10.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Bekir	Banu	Nazlı	Levent	Tülin
AKSOYLU	DİLÇİN	KOÇER	ARTUK	ÖZGENÇ